

הוועדה להטלת עיצום כספי

לפי חוק איסור הלבנת הון, התש"ס - 2000

החלטת ועדת עיצום כספי

חברי הוועדה: פרופ' שמואל האוזר - יו"ר הוועדה, עו"ד מאיה לדרמן ועו"ד שרה קנדלר.

המפר לכאורה: חברת מיטב דש טרייד בע"מ (להלן: "החברה" או "חבר הבורסה").

הופיעו בשם החברה: אושר טובול- מנכ"ל, עו"ד חגי אורן, אלה טהורי, קרין מושיוף, עו"ד עירית רוט ועו"ד איילת רגבים- ב"כ החברה.

א. רקע:

בדוח ביקורת שערכה רשות ניירות ערך (להלן: "הרשות"), מיום 31 בדצמבר 2015, נמצאו ממצאים בנוגע לעמידת החברה בהוראות חוק איסור הלבנת הון, התש"ס-2000 (להלן: "חוק איסור הלבנת הון") וצו איסור הלבנת הון (חובות זיהוי, דיווח וניהול רישומים של חבר בורסה למניעת הלבנת הון ומימון טרור), תשע"א - 2010 (להלן: "הצו") ולגבי תהליכי עבודה וסביבת הבקרה בחברה בנושא זה.

ביום 25 במאי 2016 נשלחה לחברה הודעה על הגשת בקשה להטלת עיצום כספי (להלן: "ההודעה") ובה פירוט ההפרות לכאורה שנתגלו במהלך הביקורת וכן ניתנה לחברה הזדמנות לטעון טענותיה בכתב ובעל פה. לבקשתה של החברה¹, ניתנה לה ארכה של שבוע להגשת טענותיה בכתב והן הוגשו ביום 3 ביולי 2016 (רצ"ב ההודעה כנספת א' ותגובת החברה כנספת ב'). בנוסף, טענה החברה את טענותיה בעל פה בפני הוועדה ביום 28 בספטמבר 2016.

ב. תיאור הפרות לכאורה נשוא העיצום הכספי:

להלן יובאו הפרות שנכללו בהודעה בתמצית ופירוטן יובא בהמשך:

1. אי הגשת דיווחים בלתי רגילים לרשות לאיסור הלבנת הון ומימון טרור לפי סעיף 13 לצו, במועד הסמוך ככל האפשר לביצוע הפעולה המדווחת כנדרש בתקנה 4 לתקנות איסור הלבנת הון (דרכים ומועדים להעברת דיווח של תאגידים בנקאיים והגופים המפורטים בתוספת השלישית לחוק, למאגר המידע) תשס"ב – 2002 (להלן: "תקנות הדיווח") – 19 הפרות;

¹ ביום 20.6.2016 אישר סגל הרשות את בקשת החברה לקבלת ארכה לשם הגשת תגובתה בכתב.

הוועדה להטלת עיצום כספי לפי חוק איסור הלבנת הון, התש"ס - 2000

2. אי מסירת מסמכים, ידיעות והסברים בניגוד לסעיף 20 לצו – 2 הפרות ;
3. הפרה של חובת הבקרה לפי סעיף 11 לצו ;
4. הפרה של החובה לקביעת מדיניות, כלים וניהול סיכונים לפי סעיף 18 לצו ו/או סעיף 2 לצו ;
5. הפרת החובה לבצע הליך הכרת בעל חשבון לפי סעיף 2(א) לצו ;
6. הפרה של החובה לבצע בקרה שוטפת ביחס להליך של הכרת בעל חשבון לפי סעיף 2(ג) לצו – 5 הפרות ;
7. הפרת חובת אימות פרטי הזיהוי של בעל החשבון לפי סעיף 4 לצו – 2 הפרות ;
8. הפרת החובה לקבל הצהרה על נהנה ובעל שליטה לפי סעיף 5(א) לצו – 5 הפרות ;
9. הפרה של חובת שמירת מסמכים לפי סעיף 10 לצו – 6 הפרות ;
10. הפרה של החובה לנהל רישומים ולשומרם במאגר ממוחשב לפי סעיף 19(א), בשל נתונים חסרים במאגר המידע הממוחשב – 13 הפרות.

ג. דיון בטענות החברה והחלטה

כאמור, החברה טענה את טענותיה במכתב מיום 3 ביולי 2016 וכן בעל פה בדיון שבפני הוועדה. להלן פירוט ההפרות יחד עם עיקרי טענות החברה וההחלטות.

1. אי הגשת דיווחים בלתי רגילים במועד הסמוך ככל האפשר לביצוע הפעולה המדווחת - הפרת סעיף 13 לצו ותקנה 4 לתקנות הדיווח

סעיף 13 לצו מטיל חובה על חבר בורסה לדווח לרשות לאיסור הלבנת הון ומימון טרור על פעולות שנחזות בעיניו כבלתי רגילות, לפי המידע המצוי ברשותו, לרבות ניסיון לביצוע פעולות כאמור. תקנה 4 לתקנות הדיווח קובעת כי דיווח בלתי רגיל לפי סעיף 13 לצו, ידווח **סמוך ככל האפשר** **בנסיבות העניין, לאחר עשיית הפעולה או רישומה.**

בביקורת נמצאו 19 דיווחים בלתי רגילים (להלן: "הדיווחים") שדווחו לרשות לאיסור הלבנת הון ומימון טרור **שלא בסמוך לביצוע הפעולה**, אלא לאחר זמן ממושך ביותר. הדיון בפורום הפנימי של החברה נערך לאחר שחלף פרק זמן ארוך ממועד ביצוע הפעולה. במרבית המקרים, חבר הבורסה העביר את הדיווח בפועל רק לאחר פרק זמן נוסף שאינו סביר לאחר שהאירוע נדון בפורום הפנימי. בכך לא עמד חבר הבורסה בחובת הדיווח הבלתי רגיל בהתאם למועד הקבוע לכך בתקנות. להלן פירוט העובדות הנוגעות להפרה זו.

הוועדה להטלת עיצום כספי

לפי חוק איסור הלבנת הון, התש"ס - 2000

מספר חשבון	תאריך הפעילות החשודה	תאריך דיון בפורום	פער בחודשים/ימים ממועד הדיון בוועדה ועד לדיווח	תאריך שליחת הדיווח	פער בחודשים/ימים ממועד ביצוע הפעולה ועד לדיון בפורום
*****	13.8.13	21.1.14	7 ימים	30.1.14	למעלה מ-5 חודשים
*****	24.10.13	21.1.14	7 ימים	30.1.14	כ-3 חודשים
*****	16.6.13	23.2.14	4 ימים	27.2.14	למעלה מ-8 חודשים
*****	11.11.13	23.2.14	4 ימים	27.2.14	למעלה מ-3 חודשים
*****	יוני 2011	23.2.14	4 ימים	27.2.14	כ-8 חודשים
*****	1.8.13	23.2.14	4 ימים	27.2.14	כ-6 חודשים
*****	22.8.13	25.3.14		הוחלט לא לדווח	כ-7 חודשים
*****	12.8.13	25.3.14	5 ימים	30.3.14	למעלה מ-7 חודשים
*****	24.7.13	25.3.14	5 ימים	30.3.14	7 חודשים
*****	2.12.13	25.3.14	5 ימים	30.3.14	למעלה מ-3 חודשים
*****	4.10.13	25.3.14	5 ימים	30.3.14	למעלה מ-5 חודשים
*****	2.7.13	25.3.14	5 ימים	30.3.14	למעלה מ-8 חודשים
*****	יולי 2013	25.3.14	5 ימים	30.3.14	כ-8 חודשים
*****	23.3.14	25.3.14	5 ימים	30.3.14	יומיים
*****	2.10.13	3.4.14	10 ימים	13.4.14	6 חודשים
*****	21.8.13	3.4.14	10 ימים	13.4.14	למעלה מ-7 חודשים

הוועדה להטלת עיצום כספי

לפי חוק איסור הלבנת הון, התש"ס - 2000

10 ימים	13.4.14	למעלה מ-7 חודשים	3.4.14	21.8.13	****
15 ימים	25.11.14	כ-4 חודשים	10.11.14	3.7.14	****
15 ימים	25.11.14	למעלה מ-7 חודשים	10.11.14	30.3.14	****

לטענת החברה, החברה מקיימת את חובות הדיווח, והמחלוקת היא רק ביחס לתדירות הדיווח. הראיה לכך כי החברה מקיימת את חובתה היא כמות הדיווחים אותם מדווחת החברה לרשות לאיסור הלבנת הון ומימון טרור. לדוגמא, בשנת 2015 נדונו בפורום 181 אירועים מתוכם דיווחה החברה 141 דיווחים, וכן איכות הדיווחים, לפי פגישות משוב חיוביות שהתקיימו בין החברה לנציגי הרשות לאיסור הלבנת הון ומימון טרור. עוד טוענת החברה כי בחברה שורה של מנגנונים ליישום החובה לדווח דיווח בלתי רגיל- החברה עיגנה הוראות בנהליה בדבר מעקב אחר פעולות הנחזות בלתי רגילות. החברה פועלת לזיהוי פעולות כאמור באמצעות עובדיה ובאמצעות האחראית למילוי חובות התאגיד (להלן: "האחראית"). החברה ייסדה באופן וולונטרי פורום ייעודי לנושא הדיווחים הבלתי רגילים. תדירות כינוס הפורום היתה לכל הפחות אחת לחודש וכן בהתאם לצורך מיידי. כנדבך נוסף לבקרה האנושית, פעלה החברה לפיתוח מערכת טכנולוגית שמטרתה ייעול הבקורות בהתחשב בשאלון הכר את הלכות וברמת הסיכון שלו להלבנת הון וכן בדיקת תקינות נותני הישויות במערכות החברה. עוד טוענת החברה כי המקרים שנמצאו בביקורת הינם ספורים ביחס למספר החשבוניות שבחברה. כמו כן מבקשת החברה להתחשב בשינויים הארגוניים הרבים ובחילופי כוח אדם שאירעו אותה תקופה, ובכלל זה, פערים בביצוע הבקורות כתוצאה ממיזוג המערכת וחבלי לידה שאפיינו את המיזוג בין מיטב לדש וכן החלפת האחראית למילוי חובות התאגיד פעמיים במהלך שנת 2014. מרבית המקרים מיוחסים לתקופה של הליך המיזוג התפעולי לרבות מעבר פיזי של החברות. מעבר לכך, טענו נציגי החברה כי כיום האחראית בוחנת את המקרים המגיעים אליה באופן עצמאי ומדווחת עליהם באופן מיידי לרשות לאיסור הלבנת הון ומימון טרור וללא שום עיכוב נוסף בחברה. החברה השקיעה במערכת ממוחשבת המחוללת טופס אלקטרוני לרשות לאיסור הלבנת הון ומימון טרור. הפורום שהתקיים עודנו מתכנס אחת לתקופה ואולם נחיצותו פחותה ואולי אף אינו נצרך כלל, שכן בפורום נבחנים המקרים לאחר שכבר נתקבלה החלטה על ידי האחראית ודווחו לפי שיקול דעתה.

הוועדה להטלת עיצום כספי לפי חוק איסור הלבנת הון, התש"ס - 2000

בתגובת החברה בכתב טענה החברה לגבי כל דיווח לגופו. לגבי שמונה מבין הדיווחים (חשבונות: ****, ****, ****, ****, ****, ****, ****, ****) מודה החברה כי הדיווח הוגש באיחור, ואולם תולה החברה איחור זה בהליך המיזוג. לגבי חשבונות ****, ****, ****, ****, ****, ****, ****, ****, טענה החברה כי פרק הזמן שעבר ממועד ביצוע הפעולה ועד לדיווח תאם את הבחינה שנדרשה לשם כך, בשל כך שמדובר בדיווחים שנבעו מרצף פעולות או דפוס התנהגות של לקוח. לגבי חשבון **** טענה החברה כי מדובר בפער זמנים סביר בנסיבות העניין של שבוע ימים בלבד.

ההפרה נשוא הדיון עניינה **מועד הגשת הדיווחים** ולא עצם הגשת דיווח או העדרו, או איכות הדיווחים. לפיכך, אין בטענות החברה לגבי כמות הדיווחים, איכותם והמנגנונים שהקימה לצורך איתור פעולות בלתי רגילות ודיווח עליהן, כדי לאיין את הפרתה של החברה את הוראות הדין בכך שלא הגישה את הדיווחים **בסמוך ככל האפשר** לביצוע הפעולה המדווחת. לעמדתנו, מספר הדיווחים שהוגשו שלא בסמוך לביצוע הפעולה, תוך הפרת הוראות תקנות הדיווח והצו, הינו משמעותי, ולא זניח כלל ועיקר. מדובר ב-19 דיווחים מתוך 69 דיווחים, בלתי רגילים שדווחו על ידי החברה בשנת 2014, כלומר למעלה מ- 27%. מדובר בשיעור משמעותי אשר יש בו כדי להצביע על התנהלותה של החברה באופן שאינו עומד בהוראות התקנות.

יתרה מכך, לגבי 8 (שמונה) חשבונות הודתה החברה כי הדוח הוגש שלא בסמוך לביצוע הפעולה המדווחת ותוך הפרת הוראות התקנות והצו. **די בכך כדי לקבוע כי החברה הפרה את הוראת התקנות והצו.** טענת החברה כי האיחור בדיווח נבע מקשיים הכרוכים במיזוג אינה מבטלת את ההפרה, אך תהווה שיקול בקביעת סכום העיצום הכספי. לגבי 10 (עשרה) חשבונות נוספים, טענה החברה כי הדיווח התייחס למספר ממצאים או למסכת של נסיבות שהקימו את הצורך בבחינת הגשת דיווח וכי הדיון שקיימה החברה בעניינם התקיים בסמוך לפעולה שהיוותה חוליה נוספת בשרשרת הנסיבות. אין בטענה זו כדי לסייע לחברה שכן גם לו היינו מקבלים כי החובה לבחינת הגשת דיווח לרשות לאיסור הלבנת הון ומימון טרור קמה מאותה פעולה ולא במועד מוקדם יותר, הרי שממצאי הביקורת ניתן לראות כי משך הזמן שחלף ממועד הפעולה האחרונה שבוצעה לפני הדיון שהתקיים בחברה ועד לדיון בפועל, חרג ממתחם הסבירות (וקל וחומר ממועד ביצוע הפעולות המוקדמות יותר המרכיבות את אותו דיווח).

הוועדה להטלת עיצום כספי לפי חוק איסור הלבנת הון, התש"ס - 2000

בחלק מהמקרים מדובר בפרק זמן של **כחודש** ובמקרים אחרים גם בפרק זמן ממושך יותר של **חודשיים ושלושה חודשים**.

יצוין כי יש בטענות החברה כדי לחזק את המסקנה שעלתה מהליך הביקורת בחברה, בדבר הליקויים בקשר עם הליכי הבקרה שהיו קיימים בחברה, כפי יפורט בהמשך. על פני הדברים, נראה כי לו החברה היתה עומדת בחובת הבקרה כראוי הרי שחלק מאותם מקרים היו מאותרים בשלב מוקדם יותר בשרשרת האירועים המתוארת על ידי החברה וממילא גם שאלת הדיווח היתה נבחנת בשלב מוקדם יותר. באופן דומה, יתכן כי על החברה היה לדון בפעילות הבלתי רגילה שבוצעה בחשבון **** בשלב מוקדם יותר ברצף הפעולות שהקימו את חובת הדיווח. עם זאת, לאור טענת החברה בהקשר זה, מבלי לקבלה ומבלי לקבוע מסמרות לגבי משך הזמן הסביר להגשת דיווח על פעולה בלתי רגילה, החלטנו שלא לייחס לחברה הפרה בגין עובדות אלה.

2. אי מסירת מסמכים, ידיעות והסברים - הפרת סעיף 20 לצו

סעיף 20 לצו מטיל חובה על חבר בורסה למסור לרשות או לעובד שהרשות הסמיכה, מסמכים ידיעות והסברים בקשר למילוי חובותיו לפי הצו לפי דרישה. תכליתה של החובה בסעיף 20 לצו הינה כי יימסר לרשות **מידע נכון ומדויק**. לפיכך, מסירת מידע שגוי או חסר אין בה כדי למלא חובה זו ומהווה הפרה של הצו.

במסגרת הביקורת שהתקיימה בחבר הבורסה כאמור, נמסר על ידי חבר הבורסה מידע חסר ו/או שגוי לסגל הרשות במספר מקרים, תוך הפרת הוראת סעיף 20 לצו, כפי שיפורט להלן:

א. מידע שגוי ומוטעה בדבר חסימת חשבון (חשבון *****) - במסגרת הביקורת, חבר הבורסה נתבקש להמציא את מסמכי פתיחת החשבון הנ"ל, אך לא העביר את שאלון הכרת בעל חשבון. במענה לבקשת סגל הרשות להשלמת מסמכים, קצינת הציות העבירה דוח ממערכת FMR לפיו חשבון נחסם ביום 14/10/14 (דהיינו לפני תחילת הביקורת). לאורך כל התהליך, ועל אף שאלות חוזרות ונשנות של הביקורת, לא נמסר לביקורת כי החשבון נחסם יום לאחר שהתחילה הביקורת בחבר הבורסה. במייל מיום 14 למאי 2015, הסבירה קצינת הציות כי בבדיקה נוספת שערכה עלה כי תאריך חסימת החשבון בפועל הינו 5/5/15 עקב תקלה במערכת FMR. לטענת החברה, מועד חסימת החשבון שנמסר לביקורת נבע, כאמור, מתקלה והיא פנתה באופן מידי לספק התוכנה לבירור העניין ובמקביל דיווחה לצוות הביקורת על המועד המעודכן של חסימת החשבון. לעמדת החברה, התנהלותה במקרה זה

הוועדה להטלת עיצום כספי לפי חוק איסור הלבנת הון, התש"ס - 2000

מצביעה דווקא על שקיפות ושיתוף פעולה שכן החברה מיוזמתה דיווחה לביקורת על הטעות מיד עם גילויה.

ב. **אי העברת מסמכים/מסירת מסמכים חסרים או שגויים: פרוטוקולים של דיונים בפורום דיווחים ומסמכים נלווים להם** - במסגרת הביקורת התבקש חבר הבורסה להמציא לסגל הרשות פרוטוקולים של דיונים שנערכו בשנת 2014 בפורום הדיווחים הפנימי בחברה. בתחילה, הועבר קובץ ללא תאריכים מלאים של מועדי התכנסות הפורום ומועדי שליחת הדיווחים הבלתי רגילים לרשות לאיסור הלבנת הון ומימון טרור. לפיכך, נתבקש חבר הבורסה להעביר קובץ המכיל פרטים אלה. לפיכך, חבר הבורסה העביר גרסה נוספת של הקובץ, ואולם נמצא כי מהקובץ הושמט מקרה שלגביו נכתב בקובץ המקורי "טרם הסתיימה הבדיקה – נשלח מייל לקרן". טענת חבר הבורסה היתה כי מדובר בטעות אנוש עקב עריכתו מחדש של הקובץ. לאור ההשמטה כאמור, התבקש חבר הבורסה למסור לביקורת התכתביות פנימיות שנעשו ביחס לקובץ זה וכך התגלה כי בתכתובת פנימית בחברה הועבר קובץ נוסף ובו נכלל מקרה אחר שלא נכלל באף אחד משני הקבצים שהועברו לסגל הרשות.

החברה טענה, כי לא היה ניסיון מצידה להסתיר מידע מהרשות והפנתה להחלטה בעניין הרי ספיר ניהול השקעות בע"מ, שם החליטה הוועדה שלא להטיל עיצום כספי בשל ליקויים שנגרמו עקב טעות אנוש בהקלדת נתונים. לעניין החשבון שהופיע בקובץ השלישי שהועבר לביקורת, טענה החברה, כי סברה בתום לב כי הביקורת ביקשה לקבל רק את המקרים שנדונו בפורום ומקרה זה לא נדון בפורום.

חובת מסירת מסמכים הקבועה בצו הינה חובה בסיסית אשר עמידה בה הינה בעלת חשיבות יתרה לצורך ביצוע פיקוח יעיל. אנו סבורים כי המידע שנמסר על ידי החברה לסגל הרשות במהלך הביקורת אודות חשבון ***** ומועד חסימתו היה מידע שגוי ורק בשלב מאוחר יותר של תהליך הביקורת ולאור שאלות נוספות שהופנו לחברה בקשר לחשבון זה מצד הביקורת, נמסר המידע הנכון. מצופה מגוף מפוקח כי יעביר את המידע בצורה ברורה ונכונה ולא רק לאחר בקשות חוזרות ונשנות מצד הביקורת. אנו מוצאים טעם לפגם בהתנהלות החברה ביחס להעברת קובץ הפעולות שנבחנו בפורום הדיווחים. לעמדתנו, על החברה היה לדווח את כל המידע כפי שהוא מבלי לערוך בו כל שינוי וכך היתה נמנעת מכל טעות.

על אף האמור, לאחר שמיעת טענות החברה, אנו מוצאים נסיבות לקולא בהתנהלותה בכך שלגבי חשבון ***** , החברה העבירה בסופו של דבר את המידע, ולגבי קובץ הדיווחים,

הוועדה להטלת עיצום כספי

לפי חוק איסור הלבנת הון, התש"ס - 2000

הוועדה מקבלת לפנים משורת הדין את טענת החברה כי הדבר נעשה בטעות בתום לב. לאור כל האמור לעיל, לא יוטל על החברה עיצום כספי בגין נסיבות אלה. עם זאת, לאור הבעייתיות בהתנהלות החברה יהיה בכך כדי להוות שיקול לחומרא בקביעת סכום העיצום הכספי, זאת בהתאם לתקנה 9 לתקנות איסור הלבנת הון (עיצום כספי), התשס"ב-2001 (להלן: "תקנות עיצום כספי") הקובעת כי מידת שיתוף הפעולה של המפר הינו אחד השיקולים שעל הוועדה לשקול בבואה לקבוע את סכום העיצום הכספי, כפי שיפורט בהמשך.

3. חובת בקרה – הפרה לפי סעיף 11 לצו

סעיף 11 לצו מטיל על חבר בורסה חובה לקיים בקרה שוטפת אחר פעולות בעל חשבון לצורך מילוי חובותיו לפי החוק. בביקורת נמצא כי החברה אינה ממלאת אחר הוראה זו בכך שתדירות הבקרות שנקבעה בתכנית העבודה נמוכה באופן שאינו ממלא אחר החובה הקבועה בצו. בחלק מהנושאים קבעה החברה בקרות בתדירות של אחת לשלושה/ארבעה חודשים או בקרות זו שנתיות/שנתיות. מעבר לכך, גם תכנית זו, שמלכתחילה לוקה בחסר, לא יושמה באופן מלא על ידי החברה. כפי שיפורט להלן:

פירוט הבקרה	תדירות ביצוע ע"פ תכנית עבודה לשנת 2015	ביצוע חסר של הבקרה בפועל נכון לחודש מאי 2015
עסקאות בני"ע עם סחירות נמוכה ונ"ע בסיכון מיוחד	אחת לרבעון	לא בוצע ברבעון הראשון של השנה (מרץ)
פתיחת וסגירת חשבונות בטווח קצר	אחת לארבעה חודשים	לא בוצעה מתחילת השנה
תנועות מנוגדות	על בסיס חודשי	לא בוצעה בחודש אפריל 2015
הפקדות/משיכות סמוכות	על בסיס חודשי	לא בוצעה כלל מתחילת השנה
ריבוי הפקדות ומשיכות	על בסיס חודשי	לא בוצעה כלל מתחילת השנה
הפקדות מצד ג	על בסיס חודשי	לא בוצעה בחודש אפריל 2015

הוועדה להטלת עיצום כספי לפי חוק איסור הלבנת הון, התש"ס - 2000

לא בוצעה בחודש אפריל 2015	על בסיס חודשי	חשבונות שביצעו הפקדות/משיכות לחשבונות בנק שונים
לא בוצעה בחודשים מרץ ואפריל 2015	על בסיס חודשי	משיכות מכמה חשבונות בחברה לאותו חשבון בנק חיצוני
לא בוצעה מתחילת השנה	אחת לארבעה חודשים	דוח תשואות ללקוחות ברמת סיכון גבוהה
לא בוצעה מתחילת השנה	אחת לרבעון	פתיחת חשבונות

בנוסף, מבחינת תוכן הבקורות, חבר הבורסה אינו מבצע בקורות על נושאים אשר הוא ציין אותם כדגלים אדומים בנוהל איסור הלבנת הון שקבע. כך למשל, לא נערכו בקורות שנועדו להבטיח כי הפעילות של בעל החשבון תואמת את הפרטים שמסר בהליך הכרת בעל חשבון או בקורות על חשבונות של נותני שירותי מטבע ללא רישיון משרד האוצר.

ניתן ללמוד כי הבקורות אותן מבצע חבר הבורסה אינן נותנות מענה מספק לצורך איתור פעילות בלתי רגילה מהדוגמאות שיובאו להלן. מדובר במקרים אשר הבקרה בחבר הבורסה לא איתרה בעוד שלעמדתנו היה עליה לאתרם לצורך בחינה האם מדובר בפעולה בלתי רגילה החייבת בדיווח בלתי רגיל, כדלקמן:

א. חשבון **** - החשבון נפתח בשנת 2007, בעל חשבון אחד. בשאלון הכרת בעל החשבון מצוין כי בעל החשבון בפנסיה ואינו עובד, מקורות ההכנסה שלו הם שכר דירה/נדל"ן מניב, מקור הכספים שהופקדו בחשבון הוא חסכונות, אמצעי ההפקדה לחשבון הוא העברה בנקאית. בחשבון התבצעה פעילות ענפה (16 עסקאות) מחוץ לבורסה בסכומים מצטברים של מעל 270 אלף ש"ח.

ב. חשבון **** - החשבון נפתח בשנת 2004, בעל חשבון אחד. בשאלון הכרת בעל החשבון מצוין שבעל החשבון הוא מהנדס תעשייה וניהול, אינו עובד, מקורות ההכנסה הם ריבית מחסכונות והשקעות וכך גם מקור הכספים שהופקדו בחשבון. בחשבון התבצעה פעילות ענפה (52 עסקאות) מחוץ לבורסה בסכומים מצטברים של כ - 220 אלף ש"ח.

ג. חשבון **** - החשבון נפתח בשנת 2010 לשני בעלי חשבון. בשאלון הכרת בעל החשבון מצוין שבעל החשבון הוא פנסיונר, אינו עובד, קיימים נתמכים בחו"ל ומקור הכספים חסכונות שנצברו בחשבון בוצעה ביום 23.3.14 מכירה מחוץ לבורסה בשווי של כ - 6.6 מיליון ₪.

הוועדה להטלת עיצום כספי לפי חוק איסור הלבנת הון, התש"ס - 2000

ד. חשבון **** - החשבון נפתח בשנת 2002. במסמכי פתיחת החשבון לא ניתן לראות את מספר תעודת הזהות בגלל האיכות הירודה של צילום תעודת הזהות. כמו כן בתעודת הזהות מצוין ששם המשפחה הוא ***** ואילו במרשם ***** ותאריך ההנפקה כפי שהוא מופיע בתעודת הזהות שונה מזה המופיע במרשם, כלומר האינדיקציה היחידה לכך שתעודת הזהות הינה של בעל החשבון הינה שתאריך הלידה במרשם ובתעודת הזהות זהה.

לטענת החברה, החברה עומדת בהוראת הצו ועורכת בקרה כי הפעילות בחשבון תואמת את אופי הלקוח לפי היכרותה את בעל החשבון ואת רמת הסיכון. לטענת החברה, תדירות הבקורות אינה נמוכה מדי ומאפשרת דיווח לרשות לאיסור הלבנת הון ומימון טרור בסמוך לאחר גילוי פעולה. לטענת החברה, כמות הדיווחים מעידה על כך שתדירות הבקורות מספקת. עוד טוענת החברה כי הגדלת תדירות הבקורות עוגנה עוד קודם לביקורת בנהלי העבודה בהם צוין במפורש כי ייתכנו מקרים בעטיים יוגש דיווח סמוך להיוודע לאחראית. לעניין יישום תכנית העבודה של החברה בפועל, טוענת החברה כי היישום החלקי בשנת 2015 נבע מתכנון לקוי של תכנית העבודה, אי הכללת משימות ותחומי אחריות של האחראית שלא באו לידי ביטוי בתכנית העבודה וכן הכללת בקורות שהתעכבו בשל פיתוח המערכת הממוכנת. החל מדצמבר 2015 הוטמעה מערכת המסייעת לפעילות האחראית וליישום תוכנית העבודה. פיתוח והטמעת מערכת חדשה, חלף המערכת שהיתה בדש טרם המיזוג, השיתה עלויות רבות. עוד ציינה החברה כי תכנית העבודה של האחראית לשנת 2016 אושרה בדירקטוריון ומתנהל מעקב אחר יישומה.

לעניין תוכן הבקורות טוענת החברה כי לא כל דגל אדום המוזכר בנוהל חייב להיות מטופל על ידי בקרה ספציפית. עיגון רשימת הדגלים האדומים בנוהל נועד להפנות את תשומת לב כלל העובדים לנסיבות בהן נדרשת בדיקה. מדוח הביקורת הסופי עולה כי צוות הביקורת הסכים עם עמדת החברה ולכן אין מדובר בהפרה.

בתגובתה, פירטה החברה את הבקורות הנערכות בחברה וכן את הכלים העומדים לרשות האחראית לביצוע הבקורות. מעבר לכך, טענה החברה כי היא תוסיף בקורות על חשבונות של נותני שירותי מטבע ללא רשיון משרד האוצר.

לגבי ארבעת המקרים שפורטו כדוגמאות למקרים שהיה על החברה לאתרם לשם בחינה האם מדובר בפעולה בלתי רגילה טענה החברה לגבי שני חשבונות (*****, *****), כי הנתונים שהוצגו בתגובתה לביקורת לא היו נכונים וכי שני חשבונות אלה נדונו בפורום דיווחים ודווחו במרץ 2015. החברה ציינה כי המקרים התגלו בעקבות דרישת החומרים של צוות הביקורת.

הוועדה להטלת עיצום כספי לפי חוק איסור הלבנת הון, התש"ס - 2000

לגבי שני החשבונות הנוספים (****, *****), טענה החברה כי לעמדתה לא נדרש דיווח בלתי רגיל במקרים אלה.

אין אנו מקבלים את טענות החברה. לעמדתנו, תדירות הבקורות כפי שנקבעה בתכנית העבודה מלכתחילה לוקה בחסר וקל וחומר מקום בו החברה לא יישמה את תוכנית העבודה בפועל, כך שלמעשה חלק מהבקורות לא נערכו במשך חודשים ארוכים.

אנו מברכים על הקמת מערכת לביצוע בקורות מיכוניות לצורך ייעול הבקורות, והפעולות בהן נקטה החברה לשיפור ולמניעת הישנות ההפרה ילקחו בחשבון במסגרת קביעת העיצום הכספי, ואולם אין בכך כדי לאיין את ההפרה. לאורך תקופה משמעותית החברה לא ערכה בקורות אשר אינן תלויות בהכרח במערכת ממוחשבת. במצב דברים זה לא ניתן להגיד כי החברה עמדה בחובה הקבועה בצו לביצוע בקורות. לגבי תוכן הבקורות, אף אם לא כל "דגל אדום" מחייב בקרה ייעודית, הרי שאין חולק כי ישנן בקורות אשר היה על החברה לבצען לצורך מילוי חובותיה לפי הצו והן לא נקבעו בתוכנית העבודה של החברה כלל. אף החברה מודה כי בעקבות הביקורת היא הוסיפה חלק מהבקורות שאוזכרו בה למערך הבקורות הקיים בחברה.

לעניין החשבונות הספציפיים, טענות החברה התייחסו לדיווח או אי דיווח שנעשה בהקשר לחשבונות אלה ואולם אין אנו באים עם החברה חשבון לגבי חובת הדיווח, אלא לגבי חובת הבקרה. חובה זו, הינה נפרדת מחובת הדיווח ונועדה לשמש בסיס לבחינתה של החברה האם קמה לה חובת דיווח. באמצעות ביצוע בקרה נאותה תוכל החברה לאתר פעולות או חשבונות החורגים מהפעילות הרגילה בחשבון ותבצע **בחינה** של השאלה האם קמה חובה לדווח אם לאו.

למעשה, טענות החברה אינן מפריכות את עמדת סגל הרשות, אלא מחזקות אותה. החברה אינה טוענת כי הבקרה הנערכת על ידה יעילה דיה. להפך. לאחר בחינה בדיעבד, אף לדידה של החברה, שניים מבין המקרים שצוינו בדוח הביקורת לא רק שהצדיקו את ניטורם, אלא אף הצדיקו הגשת דיווח בלתי רגיל שהוגש על ידה לרשות לאיסור הלבנת הון ומימון טרור. לגבי שני החשבונות הנותרים, לאחר **בחינה בדיעבד** טוענת החברה כי לא נדרש דיווח בגינם, ואולם בזמן אמת הבקרה לא גילתה מקרים אלה, והחברה לא בחנה את הצורך במתן דיווח בלתי רגיל לגביהם².

² כיוון שחשבונות אלה ניתנו כדוגמא להפרה של חובת הבקרה, אין אנו נדרשים במסגרת החלטה זו להכריע בשאלה האם היתה החברה חייבת גם בדיווח בלתי רגיל בדבר הפעילות שהתבצעה בהם.

הוועדה להטלת עיצום כספי לפי חוק איסור הלבנת הון, התש"ס - 2000

לעמדתנו, כיון שחובת הבקרה מנוסחת בצו באופן כללי, מבלי שנקבעו פרטים לאופן יישומה, הרי שיש לבחון בהסתכלות כוללת את מידת עמידתו של גוף מפקח בחובה זו ובהתאם לקבוע האם ניתן לראות במכלול פעולותיו כעומדות בדרישת הצו. המבחן הינו מבחן של סבירות, הן בהתחשב בגופים מפקחים בעלי פעילות דומה והן בהתחשב במכלול פעילותו של הגורם המפקח הספציפי, ובעניינינו החברה.

בנוסף, ככל שעל פי מבחן סבירות זה ייקבע כי התקיימה הפרה, הרי שיתכנו רמות חומרה שונות של ההפרה, לפי מידת העמידה של החברה בחובה ובמידת הפרתה. רמות שונות אלה יבואו לידי ביטוי בגובה העיצום הכספי שיוטל על החברה. מדיניות זו יושמה בהחלטה בעניין חברת אי ברוקר מסחר וניירות ערך בע"מ³ (להלן: "החלטה בעניין אי ברוקר"), בה החליטה הוועדה להטיל עיצום כספי על חבר הבורסה, בין היתר, בשל הפרה של חובת הבקרה. לצורך קביעת סכום העיצום הכספי התחשבה הוועדה בכך כי החברה ערכה בקרות מסוימות ובתדירות מסוימת.

לאור כל האמור לעיל, במקרה דנן, לאחר בחינה כוללת של מערך הבקרה של החברה ואופן יישום הבקרה בפועל על ידה, אנו סבורים כי החברה הפרה את חובת הבקרה. העובדה כי קיימים בחברה מנגנוני בקרה אינה מאיינת את ההפרה, אך היא תישקל בין שאר השיקולים בקביעת סכום העיצום הכספי.

4. חובה לקביעת מדיניות, כלים וניהול סיכונים לפי סעיף 18 לצו ו/או סעיף 2 לצו

סעיף 18 לצו מטיל, בין היתר, חובה על חבר בורסה לקבוע כלים לצורך מילוי חובותיו בעניין זיהוי, דיווח וניהול רישומים לפי החוק, לרבות בנושא הליך הכרת בעל חשבון. במקרה דנן, חבר הבורסה קבע כלים להערכת רמת הסיכון, בכך שקבע מודל לצורך קביעת רמת הסיכון של הלקוח. ואולם, כלים אלה אינם ממלאים את הפונקציה לשמה נקבעו, דהיינו מילוי חובותיו של חבר הבורסה לעניין זיהוי ודיווח, וזאת בשל ליקויים במודל הגורמים לכך כי במקרים מסוימים רמת הסיכון הנגזרת משימוש בו אינה משקפת את רמת הסיכון הנכונה של בעל החשבון, כפי שיפורט להלן.

³ נגיש באתר הרשות בקישור

http://www.isa.gov.il/Consultants_Marketers/Enforcement%20proceedings%20and%20verdicts/230/Commission_decision2014/Documents/30914.pdf

הוועדה להטלת עיצום כספי לפי חוק איסור הלבנת הון, התש"ס - 2000

כפועל יוצא מכך, מפר חבר הבורסה את סעיף 2 לצו בו נקבעה חובת הכרת בעל החשבון לפי מידת הסיכון שלו להלבנת הון ומימון טרור וכן את החובה לקבוע כלים לצורך מילוי חובותיו לפי סעיף 18 לצו.

ראשית, הליקויים במודל נובעים מכך שרמת הסיכון של בעל חשבון נקבעת באופן אוטומטי. בטופס הכר את בעל החשבון הממוחשב לא קיימת אפשרות להוסיף את התרשמותם הסובייקטיבית של עובדי חבר הבורסה בנוגע לרמת הסיכון של בעל החשבון, כך שהתרשמות זו אינה מהווה כלל קריטריון לצורך קביעת רמת הסיכון. יתרה מזאת, רמת הסיכון האוטומטית שקבע המודל אינה גלויה בפני עובד חבר הבורסה שפגש את בעל החשבון ולכן הוא אינו יכול לפנות לממונה לתיקון רמת הסיכון גם באופן נקודתי במקרה שהדבר נדרש.

שנית, המתודולוגיה של המודל עשויה להביא לתוצאות אבסורדיות ולקביעת רמת סיכון שאינה מתאימה לבעל החשבון. על פי המתודולוגיה, המערכת סוכמת את הציונים שהתקבלו בכל אחת מהשאלות שבשאלון הכרת בעל חשבון. ציון מצטבר של פחות מ – 18 יביא לרמת סיכון נמוכה, ציון בין 18 ל – 21 יביא לרמת סיכון בינונית ואילו ציון הגבוה מ – 21 יביא לרמת סיכון גבוהה. עם זאת, המודל אינו נותן משקל יתר לפרמטרים הנחשבים כבעלי סיכון גבוה יותר להלבנת הון או מימון טרור, לדוגמא: איש ציבור זר או תושב חוץ ללא זיקה לישראל. כפועל יוצא מכך, המודל מאפשר להגדיר בסיכון נמוך גם חשבונות כגון אלה, ככל שקיבלו ציון הנמוך מ – 18, למרות שמדובר בדגלים אדומים הדורשים התייחסות ספציפית.

לשם הדגמה, להלן מספר מקרים שאותרו על ידי הביקורת, בהם המודל קבע רמת סיכון נמוכה (1) ולכאורה רמת סיכון זו אינה תואמת למאפייני בעל החשבון:

4.1 חשבון ***** - לקוחות ללא זיקה לישראל שזוהו על ידי צד ג'.

4.2 חשבון ***** - חשבון של מלכ"ר שמקור הכספים הוא תרומות ומטרתו לספק עזרה הומניטרית וסיוע לעולים ונזקקים.

4.3 חשבון ***** - בעל החשבון הוא עסק שעיסוקו מסחר בביטקוין.

4.4 חשבון ***** - חשבון של נאמנות זרה לבעלת חשבון בת 81, אשר זיקתה לישראל לא ברורה. בעלת החשבון ענתה שהיא מבקרת בישראל בתדירות גבוהה אם כי אין לה אזרחות, משפחה או עסקים בישראל.

הוועדה להטלת עיצום כספי לפי חוק איסור הלבנת הון, התש"ס - 2000

יצוין, כי קביעת רמת סיכון שאינה תואמת את מאפייניו של בעל החשבון עשויה להוות גם הפרה של חובת הכרת בעל חשבון לפי סעיף 2 לצו, שכן היקף הליך הכרת בעל חשבון נגזר מרמת הסיכון של בעל החשבון לאור כך שחובת הכרת בעל חשבון הינה מבוססת סיכון.

לטענת החברה אין מדובר בהפרה, אלא לכל היותר במחלוקת ביחס לאופן יישום הדין. החברה סבורה כי המודל ופעילות החברה לפיו, עולים בקנה אחד עם הנדרש בהוראות הדין. לחברה מסמך מדיניות וכן נוהל איסור הלבנת הון, לצד נהלים משלימים נוספים. לטענתה, מדיניות החברה מספקת מענה שלם המבטיח תהליך הכרת בעל חשבון באופן שישקף נאמנה את רמת הסיכון המתאימה ללקוח. החברה פיתחה מודל ממוכן לקביעת רמת הסיכון של הלקוח בליווי גורם חיצוני ונערכים בו מעת לעת שכלולים על סמך תובנות.

לעניין העובדה כי רמת הסיכון נקבעת באופן אוטומטי לפי המודל, טוענת החברה כי היא מודעת למגבלות המודל ולכן נותנת אפשרות להבאת התרשמותו האישית של המשווק בטופס ידני או בטופס הממוחשב. החברה אף הבהירה לעובדיה את חשיבות ההתרשמות הסובייקטיבית בהדרכות שונות שהתקיימו לאחר הביקורת. כיום, החברה מצויה בתהליך התאמה של מערכת לפתיחת חשבון ממוכן. עד להשלמת המערכת פועלת החברה להעברת התרשמות נציגי החברה לגבי רמת הסיכון של הלקוח בהודעה לאחראית באמצעות דוא"ל. למען הסר ספק, החברה קבעה את שאלת התרשמותו של נציג החברה כשאלת חובה. בנוסף, האחראית אפיינה מחדש את הליך הכרת הלקוח ואת המתודולוגיה לקביעת רמת הסיכון.

לגבי החשבונות הספציפיים שצוינו בהודעה טענה החברה כדלקמן:

חשבונות **** (בעלי החשבון ללא זיקה לישראל שזוהו על ידי צד ג') וחשבון **** (מלכ"ר) -

לטענת החברה המודל הביא לתוצאה סבירה בהתחשב בפרמטרים שונים של אותם לקוחות וכן כי הנסיבות המתוארות בביקורת אינן בהכרח מצביעות על סיכון גבוה להלבנת הון ומימון טרור. ביחס לחשבון **** - בוצע דיווח בלתי רגיל בחודש מאי 2015 עקב הערת הביקורת.

חשבון **** - החברה קיבלה את הערת הביקורת ודואגת שהמודל לקביעת רמת סיכון יעודכן כך שיינתן ביטוי לעיסוק במסחר בביטקוין כמסוכן לענין הלבנת הון ומימון טרור.

חשבון **** (חשבון של נאמנות זרה לבעלת חשבון בת 81, אשר זיקתה לישראל לא ברורה) -
מקרה זה אינו מצביע על ליקוי במודל אלא במידת ההתרשמות סובייקטיבית של נציג החברה שיתכן והיו אמורות להדליק נורות אדומות. החברה פעלה להטמעת הנורות האדומות כפי שפורט לעיל.

הוועדה להטלת עיצום כספי לפי חוק איסור הלבנת הון, התש"ס - 2000

לטענת החברה אין במודל כדי להביא להפרה של סעיף 2 לצו. החברה מיישמת גישה מבוססת סיכון לגבי יישום חובותיה בתחום איסור הלבנת הון ומימון טרור. במדיניות ובנהלי החברה מעוגנים תהליכים לקביעת רמת הסיכון וכן ביצוע בקרות מבוססות רמת סיכון.

לעמדתנו, בדומה לחובת הבקרה, גם החובה לקביעת מדיניות, כלים וניהול סיכונים הינה חובה המנוסחת ככלל, ומבלי שנקבעו בחקיקה הפרטים למילוי, אולם ברי הוא, כי עמידה חלקית בחובה באופן שאינו מאפשר הגשמת תכליתה, אינה יכולה להיחשב כמילוי חובה זו. ואולם, הליקוי יעלה לכדי הפרה, מקום בו נראה על פניו כי מדובר בליקוי בלתי סביר בנסיבות העניין. במקרה דנן, המודל כפי שאופיין והליקויים במתודולוגיה ביחד עם העובדה כי הטופס הממוחשב הינו אוטומטי ולא אפשר התייחסות סובייקטיבית של המשווק עולה לעמדתנו כדי הפרת החובה לקבוע כלים לצורך מילוי חובותיו לפי סעיף 18 לצו. מעבר לכך, הפרה זו הובילה אף להפרה של סעיף 2 לצו כיוון שהליך הכרת בעל החשבון לא נעשה בהתאם לרמת הסיכון הנכונה לאותו בעל חשבון.

יחד עם זאת, לפני משורת הדין בנסיבות העניין הייחודיות, לפיהן מדובר במקרה ראשון בו הוועדה מתייחסת לכלים אותם קבעה החברה לצורך עמידה בחובות הצו ובכלל זה בחינת מתודולוגיה של מודל הקובע רמת סיכון של בעל חשבון, ביחד עם העובדה כי החברה מודעת למגבלותיו של המודל ונקטה בפעולות כדי לתקן את הליקויים ולוודא שלא ישנו וכן ביצעה הדרכות להגברת המודעות בקרב העובדים, החלטנו שלא להטיל עיצום כספי על החברה בגין הפרה זו, אלא להסתפק בהתראה בלבד.

5. הליך הכרת בעל חשבון- הפרה לפי סעיף 2(א) לצו

סעיף 2 לצו קובע כי לא יפתח חבר בורסה חשבון מבלי שביצע "הליך של הכרת בעל חשבון", כהגדרתו בסעיף הנ"ל, לפי מידת הסיכון שלו להלבנת הון ולמימון טרור. חבר הבורסה הפר חובתו זו בכמה מקרים, אשר יפורטו להלן:

5.1 חשבון *****- מדובר בחשבון שנפתח לפני תיקון הצו ולפיכך היה על חבר הבורסה לבצע הליך הכרת בעל חשבון עד לתום תקופת המעבר, קרי 30.5.2013 ולחילופין, להפסיק לבצע פעולות בחשבון זה. בביקורת נמצא שחבר הבורסה ביצע את הליך הכרת בעל החשבון ביום 15.9.2014, דהיינו לאחר תום תקופת המעבר. למרות זאת, חבר הבורסה המשיך לבצע פעולות בחשבון לאחר תום תקופת המעבר.

הוועדה להטלת עיצום כספי לפי חוק איסור הלבנת הון, התש"ס - 2000

לטענת החברה, אין מדובר בהפרה כיוון שהליך הכרת בעל חשבון בוצע ביום 5.5.13 בשיחה טלפונית בה הצהיר הלקוח כי ההליך רלוונטי לכל החשבונות שהיו בבעלותו. עוד ציינה החברה כי מדובר בחשבון מנוהל ומשכך קיים רובד בקרה ובדיקה נוסף של מנהל התיקים הכפוף אף הוא למשטר של הלבנת הון ומימון טרור ויש בכך כדי להקטין את הסיכון בחשבון.

טענת החברה נבדקה ונמצא כי נעשה הליך הכרת בעל חשבון בשיחה טלפונית אשר לפי רישומי החברה נושא את התאריך 16.5.13. לפיכך, אנו מקבלים את טענת החברה כי הליך הכרת בעל החשבון נערך לגבי כלל חשבונותיו של הלקוח ואולם החברה לא ביצעה רישומים של הפרטים שנתקבלו בהליך שבוצע, כנדרש בסעיף הצו, ומשכך הפרה את חובתה. ביצוע הליך הכרת בעל חשבון מבלי שהפרטים שנתקבלו בו נרשמים ונשמרים באופן נגיש לגורמים הרלוונטיים בחברה מחמיץ את המטרה לשמה בוצע ההליך, שהרי ללא שמירת הפרטים לא ניתן לבצע בקרה ואף דיווח, ככל שמתעורר צורך בכך.

5.2 חשבון ***** - מדובר בחשבון של תאגיד. שאלון הכרת בעל החשבון מולא על ידי מורשה חתימה אחד למרות שלפי החלטת הדירקטוריון של התאגיד שניים ממורשי החתימה מוסמכים לחתום בשם החברה.

לטענת החברה, אין מדובר בהפרה וזאת בהתאם לסעיף 47 לחוק החברות התשנ"ט-1999, לפיו פעולותיו של האורגן הן פעולותיה של החברה. בתקופה הרלוונטית, החותם החזיק ב-40% מזכויות ההצבעה במיטב דש נאמנויות בע"מ וכיהן בה כדירקטור. החותם היה בעל זכות וטו בחברה וכיהן כמנכ"ל חברת האם של החברה. לאור האמור, החברה ראתה בחותם כבעל סמכות וכגורם הרלוונטי למילוי שאלון הכר את הלקוח בשם החברה.

טענת החברה אינה מתקבלת. לפי החלטות דירקטוריון החברה מיום 24 בספטמבר 2012 ומיום 11 ביוני 2014 נדרשים שני מורשי חתימה לצורך חתימה בשם החברה על טפסי פתיחת חשבון במיטב טרייד ועל כל המסמכים שיידרשו על ידי מיטב טרייד לצורך כך. כיון שהחברה לא פעלה בהתאם להחלטה, שהיתה בידי החברה ובידיעתה, הרי שהחברה הפרה את חובת הכרת בעל חשבון.

5.3 חשבון ***** - בשאלון הכרת בעל החשבון נכתב "עוסק מורשה בקטנה" ללא כל הסבר או פירוט למשמעות הדברים. יתירה מזו, תשובה זו עומדת בסתירה לתשובות אחרות שניתנו על ידי בעל החשבון במסגרת מילוי השאלון, לפיהן הוא אינו עובד ואינו בעל עסק. ההליך שביצע חבר הבורסה לוקה בחסר ואינו ממלא אחר הוראות הצו כיון שהמידע שהתקבל אינו מספק לצורך הכרת עיסוקיו של בעל החשבון והפעילות הצפויה בחשבון.

הוועדה להטלת עיצום כספי לפי חוק איסור הלבנת הון, התש"ס - 2000

לטענת החברה, המקרה אינו עולה כדי הפרת הצו, שכן כוונת נותן התשובה הייתה ברורה לנציג החברה. למען הסר ספק ערכה החברה הליך הכרת לקוח מחדש במסגרתו מסר הלקוח כי הוא אדם פרטי העוסק בתחום עיסוקו באמצעות חשבוניות. רמת הסיכון לא השתנתה כתוצאה מביצוע הליך חוזר.

טענת החברה אינה מתקבלת. ככלל, הבנתו הסובייקטיבית של המשווק את דברי בעל החשבון אינה מספיקה לצורך עמידה בחובה הקבועה בצו ואינה מחליפה רישום מובן ומדויק של פרטי בעל החשבון המתקבלים במסגרת ההליך. חובת הכרת בעל החשבון ובכלל זה רישומו של ההליך נועדו כדי לשמש את כלל עובדי החברה לצורך עמידה במילוי החובות לפי הצו. קיימת חשיבות גבוהה לכך שהמידע אודות חשבון יהיה שלם וברור לכל המשתמשים בו ולא רק למי שמילא את הטופס או מטפל בחשבון בנקודת זמן מסוימת.

מן הכלל אל הפרט, במקרה דנן מתשובת בעל החשבון "עוסק מורשה בקטנה", לא ניתן לדעת מה סוג עסקיו של בעל החשבון. הרציונל לדרישה לברר פרט זה נעוצה בכך כי לסוגי עסקים שונים קיימים מאפייני פעילות פיננסית שונים. מבלי לדעת מה סוג עסקיו של בעל החשבון לא ניתן להעריך מה תהיה הפעילות הרגילה בחשבון ומשכך, מטבע הדברים, לא ניתן יהיה לאתר פעילות החורגת מאופי הפעילות הרגיל בחשבון. מעבר לכך, אי ברור סוג העיסוק מוביל לכך כי הוא אינו משמש רכיב לקביעת רמת הסיכון בחשבון ויש בכך כדי לפגוע ביכולת החברה למלא כנדרש את הוראות הצו ביחס לחשבון זה אשר הינן מבוססות סיכון. לפיכך, הוועדה קובעת כי **החברה הפרה את חובת הכרת בעל החשבון במקרה זה.**

5.4 חשבון ***** - ההליך לא בוצע מול בעלת החשבון. שאלון הכרת בעל החשבון נלקח מחשבון אחר של מיופה הכוח בחשבון.

לטענת החברה, ההפרה בוצעה בטעות שאין בה כדי להעיד על הכלל והחשבון נחסם לפעילות. בעניין זה, החברה מודה כי ביצעה הפרה. עיצום כספי מוטל אף מקום בו הפרה מבוצעת בטעות ובתום לב.

5.5 חשבון ***** - הליך הכרת בעל החשבון נעשה בשיחה טלפונית עם בעלת החשבון בלבד למרות שמדובר בחשבון משותף. כמו כן, התגלו אי התאמות בין הסימונים בטופס השאלון לבין מה שנאמר בשיחה המוקלטת. החברה טענה כי תחדד את תהליך העבודה לעובדים במקרה של בעלים משותפים בחשבון. בעניין זה החברה מודה כי ביצעה הפרה. עיצום כספי מוטל אף מקום בו הפרה מבוצעת בטעות ובתום לב.

הוועדה להטלת עיצום כספי לפי חוק איסור הלבנת הון, התש"ס - 2000

6. בקרה שוטפת ביחס להליך של הכרת בעל חשבון – הפרה לפי סעיף 2(ג) לצו

סעיף 2(ג) לצו קובע חובה לבצע בקרה שוטפת בהתייחס להליך הכרת בעל חשבון, כדלקמן:

”חבר בורסה יבצע בקרה שוטפת בהתייחס להליך של הכרת בעל חשבון שביצע עם תחילת ההתקשרות לפי מידת הסיכון של בעל החשבון להלבנת הון ולמימון טרור, ויעדכן את רישומו לפי זה; התעורר ספק ביחס לזהות בעל חשבון או לאמיתות מסמכי הזיהוי שנמסרו לחבר הבורסה, יבצע חבר הבורסה הליך של הכרת בעל חשבון פעם נוספת.”

על אף חובה מפורשת זו, בישיבת וועדת ביקורת של דירקטוריון החברה מיום 30.10.2014, אמר מנהל הסיכונים שאין דרישה לבצע בדיקה חוזרת להליך הכרת בעל חשבון, גם מקום בו מאפייני הלקוח משתנים עם הזמן. עמדה זו עולה אף מתגובת חבר הבורסה לטיטות דוח הביקורת לפיה חבר הבורסה אינו מבצע בקרה שוטפת ביחס להליך הכרת בעל חשבון, אלא מקום בו מתעורר ספק שנוגע לאמיתות המסמכים או הזיהוי של בעל חשבון. עמדה זו עומדת בניגוד לחובה הקבועה בצו לביצוע בקרה שוטפת ביחס להליך של הכרת בעל חשבון כאמור.

במהלך הביקורת נמצאו שלושה מקרים בהם נמצא כי חל שינוי בחשבון, אשר יש בו לכאורה כדי להשפיע על היכרותו של חבר הבורסה עם בעל החשבון, לרבות בנוגע לפעילות המתוכננת בחשבון. **חבר הבורסה לא איתר מקרים אלה ולא פנה לבעלי החשבון לצורך בירור השאלה האם חל שינוי בפרטים הרלוונטיים להליך הכרת בעל חשבון (לפי מידת סיכוננו של כל חשבון), ובכך הפר את החובה לבצע בקרה שוטפת על הכרת בעל חשבון.** להלן פירוט המקרים:

- א. חשבון ***** - במהלך שנת 2013 בעל החשבון שינה את דפוסי הפעולה בכך שנטל הלוואה ושיעבד את החשבון.
- ב. חשבון ***** - בתקופה שבין פתיחת החשבון באוקטובר 2013 ועד לסוף דצמבר 2013, הלקוח הפסיד כמעט את כל הכסף שהופקד בחשבון.
- ג. חשבון ***** - מורשה החתימה בחשבון השתנה.

החברה אינה חולקת על קיומה של חובת בקרה שוטפת אולם לדעתה פרשנות הרשות מרחיבה, ודאי לגבי התקופה שנבדקה על ידי הביקורת. לטענת החברה, צוות הביקורת בחן את התנהלות החברה על בסיס הוראות שקיבלו תוקף רק לאחר הביקורת, במסגרת חוזר של סגל הרשות

הוועדה להטלת עיצום כספי לפי חוק איסור הלבנת הון, התש"ס - 2000

מיום 14 באוקטובר 2015. לדבריה, גם מהחוזר עולה כי בקרה שוטפת אינה מחייבת עריכת הליך מחדש. לטענת החברה, היא מקיימת את החובה האמורה באופן שלעיתים תוצרי הבקרה מובילים לדיווח בלתי רגיל או לעדכון רמת הסיכון. יחד עם זאת, החברה קבעה בנוהל מקרים נוספים בהם היא תשקול ביצוע הליך הכרת בעל חשבון מחדש. לגבי החשבונות הספציפיים טענה החברה כדלקמן:

חשבון **** וחשבון ***** - החברה ערכה בקרה שוטפת בהתייחס להליך הכרת הלקוח אך לא נדרשה לעריכת ההליך מחדש שכן לא התעורר ספק ביחס לזהות בעל החשבון או לאמיתות מסמכי הזיהוי שלו. עם זאת, הבקרה הובילה לדיווח על פעולה בלתי רגילה לרשות לאיסור הלבנת הון ומימון טרור במרץ 2014 ולהחלטה להעלות את רמת הסיכון של הלקוח.

חשבון ***** - החברה ערכה בקרה שוטפת בהתייחס להליך הכרת הלקוח ואף דיווחה על הפסד כספיו כדיווח בלתי רגיל בינואר 2014. לטענת החברה עצם ההפסד המשמעותי עשוי להעיד על כך שמדובר בהשקעה כושלת ולא בהלבנת הון.

חשבון **** - מורשה החתימה בחשבון השתנה, אולם החברה מצאה את השינוי אמין ולכן סברה כי לא נדרש לבצע הליך מחדש. החשבון נדון בפורום דיווחים במאי 2015 והוחלט להעלות את רמת הסיכון בחשבון.

בעקבות הביקורת, דיווח בלתי רגיל מהווה אחד השיקולים להעלאת רמת סיכון בחשבון אך הוא אינו שיקול בלעדי. מתחילת שנת 2015 ועד לסוף ספטמבר הועלתה רמת הסיכון ל-49 חשבונות שפעילותם הובאה לדיון בפורום הדיווחים של החברה.

אין אנו מקבלים את טענות החברה. לשון הצו בעניין חובת הבקרה בהתייחס להליך הכרת בעל חשבון הינה ברורה ואינה משתמעת לשני פנים. החברה מתעלמת לחלוטין מהרישא הקבועה בסעיף, לפיה מוטלת על חבר בורסה חובה לבצע בקרה שוטפת, ומדבריה עולה כי היא אימצה אך ורק את הסיפא, הנוגעת לביצוע הליך מחדש כאשר מתקיים ספק בנוגע לאמיתות ההליך שבוצע.

החברה טוענת כי היא ערכה בקרה כי הפעילות בחשבונות תואמת הליך הכרת בעל החשבון, ואולם טועה החברה בכך שהיא אינה יוצרת הבחנה בין שתי חובות שונות שנקבעו בצו: האחת, החובה לערוך בקרה שוטפת על הליך הכרת בעל חשבון הקבועה בסעיף 2(ג) לצו, ושניה, חובה כללית לערוך בקרה לפי סעיף 11 לצו, לרבות בקרה כי הפעילות בחשבון תואמת את הכרות חבר הבורסה עם בעל החשבון לפי הליך הכרת בעל החשבון. כלומר, הבקרה אותה ערכה החברה הינה הבקרה הנדרשת בסעיף 11 לצו ואולם טענות החברה מחזקות את עמדתנו כי

הוועדה להטלת עיצום כספי לפי חוק איסור הלבנת הון, התש"ס - 2000

החברה לא ביצעה בקרה שוטפת להליך הכרת בעל החשבון גופו, וזאת תוך הפרה של הוראות סעיף 2(ג) רישא לצו. לפיכך טענות החברה בנוגע לבקרה שערכה בחשבונות שניתנו כדוגמא והאם בקרה זו הובילה להגשת דיווח בלתי רגיל או להעלאת רמת הסיכון אינן רלוונטיות להפרה נשוא הדיון.

החברה אוחזת בטענה כי הוראת הצו מחייבת ביצוע הליך הכרת בעל חשבון פעם נוספת מקום בו התעורר חשש לגבי אמיתות ההליך. אין מחלוקת כי ביצוע הליך מחדש נדרש מקום בו התעורר חשש לגבי אמיתות ההליך ואולם החברה מתעלמת מהחובה לבצע בקרה שוטפת, שמשמעותה בירור עם בעל החשבון, שאינו עולה דווקא כדי ביצוע הליך מחדש, וזאת על מנת לוודא כי המידע שבידי החברה הינו מעודכן ונכון לזמן הזה. בקרה זו אינה מחייבת ביצוע הליך מלא מחדש באופן אוטומטי ובכל מצב ואולם, היא כן מחייבת פניה לבעל חשבון ועדכון רישומי החברה בהתאם.

עמדת הרשות בנוגע לחובת הבקרה השוטפת כפי שהובעה בחוזר הרשות מיום 14 באוקטובר 2015 **אינה פרשנות חדשה או הוראות חדשות כפי שטוענת החברה**. לעמדתנו, הביקורת התבססה על לשונו הפשוטה של הסעיף ולא על פרשנות מרחיבה שלא היתה ידועה לגופים המפוקחים טרם פרסום החוזר, שכן החוזר מפרט את החובה הקבועה בסעיף ותו לו.

מעבר לכך שהחובה בסעיף 2(ג) לצו הינה ברורה, הרשות התייחסה ונתנה פומבי לסעיף זה מספר פעמים טרם הביקורת, ולפיכך עמדת הסגל הייתה צריכה להיות ידועה לחברה ומיושמת על ידה. בהחלטה בעניין אי ברוקר, אשר פורסמה באתר הרשות, במסגרת דיון בחובת הבקרה הכללית (סעיף 11 לצו) התייחסה הוועדה לחשבון מסוים לגביו טענה החברה המפרה, כי היא לא הפרה את חובת הבקרה בשל כך שהתשובות שניתנו בהליך הכרת בעל החשבון לא שיקפו נכונה את מאפייניו של אותו בעל חשבון, ולפי מאפייניו הידועים לחברה של בעל החשבון, לא נדרשה בקרה. בהקשר זה קבעה הוועדה, כי לאור טענת החברה המפרה, היה עליה לבצע בקרה שוטפת בהתייחס להליך של הכרת בעל חשבון ולברר את כוונותיו העדכניות של אותו בעל חשבון, וזו לשון ההחלטה (עמ' 9 להחלטה):

"...לו סברה החברה כי התשובות לשאלון אינן משקפות את אופי הפעילות בחשבון לאור הפעולות שביצע בעל החשבון במהלך שנת 2012 (דהינו טרם ביצוע ההליך) ובתחילת שנת 2013, הרי שהיה על החברה לברר פעם נוספת מהן כוונותיו של בעל החשבון נכון לאותו מועד, בהתאם לחובת ביצוע בקרה שוטפת בהתייחס להליך של הכרת בעל חשבון שביצע עם תחילת

הוועדה להטלת עיצום כספי לפי חוק איסור הלבנת הון, התש"ס - 2000

ההתקשרות בהתאם לסעיף 2(ג) לצו. חבר הבורסה מחויב לבצע בקרה כאמור ולעדכן את רישומו בהתאם.

מיישום ההחלטה בעניין אי ברוקר ברור כי דעת הוועדה היתה, בהתאם ללשון הסעיף, כי חובת הבקרה השוטפת על הליך הכרת בעל חשבון אינה קמה רק מקום בו התעורר ספק ביחס לזהות בעל חשבון או לאמיתות מסמכי הזיהוי.

בנוסף, בחוברת הדרכה לחברי בורסה ומנהלי תיקים שפרסמה רשות איסור הלבנת הון בחודש מאי 2011 ומפורסמת אף באתר הרשות⁴, מוסברת חובת הכרת הלקוח (פרק 3 לחוברת). בכלל זה צוין כי ההליך הנדרש לפי המלצה 5 להמלצות ה FATF כולל "המשך הליך הכרת לקוח לאורך חיי הקשר העסקי". הסברים אלו נכללו אף בימי עיון שנערכו על ידי הרשות לאיסור הלבנת הון ומימון טרור בשיתוף עם רשות ניירות ערך לאחר כניסת הצווים לתוקף.

לאור כל האמור לעיל, מצאנו כי החברה לא ביצעה בקרה שוטפת בהתייחס להליך הכרת בעל חשבון באופן רוחבי.

7. אימות את פרטי הזיהוי של בעל החשבון - הפרה לפי סעיף 4 לצו

סעיף 4 לצו מטיל חובה על חבר בורסה לאמת את פרטי הזיהוי של "מקבל שירות", כהגדרתו בצו, ולקבל לידי את המסמכים המפורטים בסעיף.

בביקורת נמצא כי חבר הבורסה לא מילא חובתו זו בשני המקרים שלהלן:

א. חשבון **** - אחת מבעלות החשבון (***) היא אזרחית ישראלית ואמריקאית שזוהתה באמצעות דרכון ישראלי וזאת מבלי שהתקבל אישור האחראי למילוי החובות כי שוכנע שהלקוחה חדלה להתגורר בישראל באופן קבוע.

ב. חשבון ***** - לא ניתן לראות את מספר תעודת הזהות בגלל האיכות הירודה של המסמך. בתעודת הזהות מצוין ששם המשפחה הוא "****" ואילו במרשם "*****". תאריך ההנפקה כפי שהוא מופיע בתעודת הזהות שונה מזה המופיע במרשם.

⁴ נגיש באתר חברי הבורסה בקישור

http://www.isa.gov.il/גופים20%מפוקחים/Consultants_Marketers/Money_Laundering/Documents/ex.pdf

הוועדה להטלת עיצום כספי **לפי חוק איסור הלבנת הון, התש"ס - 2000**

החברה מודה בהפרות אלה, וחסמה את החשבונות לפעילות. עם זאת, טענה כי מדובר בליקויים בודדים בלבד שטופלו ושאינם משקפים את אופן פעילות החברה. לעמדתנו, מדובר בהפרות ברורות ואף בנסיבות חמורות. יחד עם זאת, התחשבנו בקביעת סכום העיצום הכספי בהיקפן המצומצם של הפרות לפי סעיף זה.

8. קבלת הצהרה על נהנה ובעל שליטה - הפרה לפי סעיף 5(א) לצו

סעיף 5(א) לצו מטיל חובה על חבר בורסה לדרוש בעת פתיחת חשבון הצהרה על נהנה, בחתימת מקור. על ההצהרה להיעשות בהתאם לטופס שבתוספת השניה לצו. בביקורת נמצא כי בחמישה חשבונות (*****,*****,*****,*****,*****) ההצהרה שנתקבלה לא מולאה כנדרש ואיננה עומדת בדרישת הצו.

לטענת החברה, היא מחתימה את הלקוחות על נוסח ההצהרה הנדרש בצו, והליקויים נוגעים למחסור בפרטים ספורים בהצהרות שאינם מעידים על הכלל. עוד טוענת החברה כי חלק גדול מהחשבונות שעלו במדגם הראשון של הביקורת היו חסומים ולא נבחן על ידי הביקורת האם החסימה נעשתה עקב גילוי החברה ליקויים בזיהוי ובאימות ובכך למעשה טיפלה החברה באופן ראוי בליקויים. לגבי הפרות שנמצאו בביקורת, טענה החברה כי ארבעה מתוך חמישה חשבונות נחסמו לפעילות ובשלושה מהם כבר הושלמו המסמכים כנדרש. לגבי התיק הנוסף, הפרטים הושלמו.

טענות החברה אינן מתקבלות. מקום בו נחתמה הצהרה באופן פורמלי, אך חסרים בה פרטים מהותיים, לא ניתן לראות בהצהרה כממלאת אחר החובה הקבועה בצו. במקרה דנן, אחת ההצהרות, לדוגמא, היתה חתומה מבלי שסומן דבר בגוף ההצהרה. לפיכך, **אין בטענות החברה כדי לאיין את ההפרה. יחד עם זאת, התחשבנו בקביעת סכום העיצום הכספי בפעולות שנקטה החברה לתיקון הפרות.**

9. החובה לשמירת מסמכים והחובה לנהל רישומים ולשמרם במאגר ממוחשב - הפרה לפי סעיף 10 לצו ולפי סעיף 19(א) לצו, בהתאמה

סעיף 10 לצו קובע, בין היתר, את החובה לשמור את מסמכי הזיהוי של בעל חשבון לתקופה של שבע שנים לפחות אחרי שייסגר החשבון. שמירת מסמכים באופן מושחר או משובש אינו עומד

הוועדה להטלת עיצום כספי לפי חוק איסור הלבנת הון, התש"ס - 2000

בדרישת הצו. בביקורת נמצא כי בשישה חשבונות (*****, *****, *****, *****, *****, *****) העתקי תעודות הזהות שנשמרו היו מושחרים.

לטענת החברה, מדובר במקרים בודדים בלבד (6 מקרים) של הפרה טכנית, שכן הזיהוי והאימות נעשה כדין. ההפרות תוקנו וכיום החברה מקפידה לצלם צילום ברור של תעודת הזהות. לגבי חשבון ***** טענה החברה כי התמונה מאפשרת זיהוי בעלת התעודה, אך פעלה לקבלת צילום חדש של תעודת הזהות.

סעיף 19(א) לצו על חבר בורסה לקיים מאגר מידע ממוחשב על מספרי החשבונות, פרטי הזיהוי של בעלי החשבון, מורשי החתימה, הנהנים ובעלי השליטה. בביקורת נמצא כי חבר הבורסה הפר חובה זו בכך שלא שמר במאגר המידע הממוחשב את הפרטים הבאים:

10.1 בתשעה חשבונות (*****, *****, *****, *****, *****, *****, *****, *****, *****) לא נרשם מען.

10.2 בחשבון ***** לא מופיע ציון של מין.

10.3 בחשבון ***** לא צוינו תאריכי הלידה של שני מורשי חתימה.

10.4 בחשבון ***** מספר הדרכון של הנהנה **** * שרשם במאגר שונה ממספר הזיהוי המופיע במסמכי הזיהוי.

החברה טענה כי ברשותה מאגר נתונים ממוחשב המכיל את כלל הפרטים הנדרשים בצו והחברה מקפידה על תחזוקתו. החברה מפעילה בקרות לאיתור נתונים שגויים או חסרים. בכלל זה, מערכת FMR הכוללת בקרות ממוכנות לבדיקת נכונות מספרי ת.ז. ולא ניתן לפתוח חשבון ללא השלמת שדות חובה. בנוסף, בקרה אנושית כפולה במחלקת תפעול ובקרה יזומה של האחראית. בנוסף, לטענת החברה סוג ואופי הטעויות אינם עולים כדי הפרת הצו. מדובר בממצאים שוליים ברמת התייעוד ולא ברמת ביצוע פעולות זיהוי ואימות. לגבי החשבונות הספציפיים החברה חסמה חלק מהם לפעילות.

כאמור לעיל, שמירת העתק צילומי של תעודה מזהה שהתמונה בו אינה ברורה אינו ממלא את ההוראה הקבועה בצו לשמירת מסמכי זיהוי כראוי. כמו כן, קיימת חשיבות לרישום כל פרטי היישויות הפועלות בחשבונות. עם זאת, במקרה דנן, הפרות אלה אינן חמורות באורח יחסי,

הוועדה להטלת עיצום כספי

לפי חוק איסור הלבנת הון, התש"ס - 2000

לרבות בשל היקפן וכן בהתחשב בעובדה כי זו ההפרה הראשונה של החברה. מטעמים אלה החלטנו להסתפק בהתראה בלבד ולא להטיל על החברה עיצום כספי בגין הפרות אלה.

החלטה וסכום העיצום הכספי

לאור כל האמור לעיל, מצאנו כי החברה הפרה חובות שהוטלו עליה בצו, ביניהן, חובת הכרת בעל חשבון, חובת הבקרה השוטפת, וחובת קביעת כלים אשר הינן הכרחיות לצורך עמידה בחובת הדיווח. בנוסף, הפרה החברה גם את חובת הדיווח בכך שלא דיווחה על פעולות אשר היא ראתה בהן פעולות בלתי רגילות בסמוך למועד ביצוען, אלא בשיהוי ניכר בניגוד לתקנות. חובת הדיווח עומדת בלב משטר איסור הלבנת הון ומימון טרור ובלעדיה אין. אי דיווח בשל אי הכנת תשתית לאיתור ולניטור פעילות בלתי רגילה באמצעות הכרת בעל החשבון וביצוע בקרות על הפעילות המבוצעת בחשבונות וכן שיהוי בהעברת דיווחים לרשות לאיסור הלבנת הון ומימון טרור עלולים לפגוע במידת היכולת לעקוב אחר מעבר הכספים ובכך לפגוע במלחמה בפשיעה החמורה ובמימון טרור. בנוסף, הפרה החברה הפרות נוספות מתחום הזיהוי והאימות, שמירת מסמכים או נתונים במאגר הממוחשב, לגבי שתי האחרונות, הוחלט שלא להטיל עיצום כספי על החברה אלא להסתפק בהתראה בלבד, הכול כמפורט לעיל.

בקביעת סכום העיצום הכספי על הוועדה להשתמש באמות המידה שנקבעו בתקנה 9 לתקנות עיצום כספי והן: הפרה ראשונה; הפרה חוזרת; הפרה נמשכת; חומרת ההפרה או היקפה הכספי; שיתוף פעולה מצד המפר; פעולות המפר כדי למנוע ביצוע ההפרה וכן פעולותיו להקטנתן או ביטולן של ההפרה ותוצאותיה.

בהתאם להוראות התקנה, התחשבנו בכך כי עד היום לא הוטל על החברה עיצום כספי לפי חוק איסור הלבנת הון. כמו כן, שקלנו את העובדה כי בחברה קיימים מנגנונים מסוימים ליישום הוראות הצו בעניין הכרת בעל החשבון, חובת הדיווח, החובה לקבוע מדיניות כלים וניהול סיכונים וכן קיימת מודעות ושיפור ביעדים בנוגע לחובת הבקרה. המנגנונים שהיו קיימים בחברה במועד הביקורת אינם מיטביים והחברה נדרשה לשפרם על מנת לעמוד בהוראות הדין, ובכלל זה את הליך הכרת בעל חשבון והבקרה השוטפת בהתייחס אליו, הבקרה על הפעילות בחשבונות ויעילות התהליך לאיתור פעולות בלתי רגילות, בחינתן ודיווח עליהן. ואולם, התחשבנו בפעולות שהחברה נקטה לעמידה בהוראות הצו והחוק עובר לביקורת, ובכלל זה קביעת נהלים, ביצוע הליך הכרת בעל חשבון לכל לקוח חדש, הקמת פורום פנימי לדיון בפעילות בלתי רגילה ומודל לקביעת רמת

הוועדה להטלת עיצום כספי לפי חוק איסור הלבנת הון, התש"ס - 2000

סיכון. מעבר לכך, התחשבנו אף בפעולות בהן נקטה החברה לתיקון ההפרות, לשיפור עמידתה בהוראות הצו והחוק ולמניעת הישנות ההפרות. לדברי החברה, היא הגדילה תקני העובדים העוסקים בתחום, שיפרה באופן משמעותי את הגשת הדיווחים לרשות לאיסור הלבנת הון ומימון טרור כך שהחלטה מתקבלת באופן מיידי והמידע לא מתעכב בחברה וכן תוקן המודל לקביעת רמת סיכון לאור הערות הביקורת.

עוד נציין לגבי ההפרה העוסקת במועדי הדיווח הבלתי רגיל כי החברה הודתה לגבי שמונה תיקים אך תלתה את העיכוב בדיווח במיזוג. אמנם אין בכך כדי לאיין את ההפרה או להצדיקה ואולם ניתן להתחשב בכך במידה מסוימת בקביעת גובה העיצום הכספי.

עם זאת, לא ניתן להתעלם מן העובדה כי בעניינה של החברה ישנם שיקולים לחומרה, לרבות העובדה כי חלק מן ההפרות הינן רוחביות, כגון חובת הבקרה והחובה לבצע בקרה שוטפת ביחס להליך של הכרת בעל חשבון. כמו כן, התייחסנו לעיל גם לחומרתן של חלק מההפרות אשר אמנם היו נקודתיות לכאורה, אך נסיבותיהן חמורות יחסית, כך לדוגמא, ההפרות בעניין הליך הכרת בעל חשבון וההפרות בנוגע למועדי הגשת אירוע בר דיווח. יתירה מזאת, כמפורט לעיל, החלטנו כי לא יוטל עיצום כספי על החברה בשל הפרה של אי מסירת מידע או מסירת מידע חלקי לרשות לפי סעיף 20 לצו ואולם הקביעה כי החברה הפרה את החובה האמורה והקשיים שחוותה הביקורת בקבלת שיתוף פעולה מהחברה, נלקחו בחשבון במסגרת שיקולי הוועדה.

לאור כל האמור לעיל, לאחר שקילת מכלול השיקולים, לקולא ולחומרה, וכן בהתחשב בגודלה של החברה ובהיקף פעילותה, **הוחלט להטיל על החברה עיצום כספי בגין ההפרות שפורטו לעיל, בסכום של 250,000 ₪.**

מצ"ב פרוטוקול הוועדה ודרישה לתשלום העיצום הכספי.

עו"ד שרה קנדלר
חברה

עו"ד מאיה לדרמן
חברה

פרופ' שמואל האוזר
יו"ר הוועדה

תאריך: 6 בדצמבר 2016